

Flot udviklede frø i 2014-koglerne, med tydelig og veludviklet kim. Rigtig god bestøvning.

NIKORTSMINDA

– en noget overset
nordmannsgranproveniensen

Et af de store træer i
Nikortsminda / Afd.
28, der både har en
god form og stor
fylde.

Af Børge Klemmensen

Ambrolauri / tlugi er et europæisk, om ikke et globalt, top-brand i nordmannsgran, kendt af enhver erfaren dyrker af nordmannsgranjuletræer. Men Tlugi er kun en af ti skovparter i Ambrolauri Skovdistrikt. Naboen på den nordlige bred af den store Shaori sø, der indgår i Tlugi skovpart, er Nikortsminda skovpart. Her finder man stadig en betydelig bestand af store nordmannsgraner med 150 år eller mere på bagen. Hvor Tlugi skovpart markerer sig ved den kæmpestore monokultur af nordmannsgran på den lavere del af den nordhælde, der er etableret efter en stor brand i 1910, så er bestanden i Nikortsminda skovpart langt mere spredt eller åben og præget af indblanding af – især – bøg (*Fagus orientalis*) men også andre løvtræsarter.

Den større afstand mellem de store, - op til 40 meter høje - nordmannsgraner giver træer med store og dybe kroner, der med den større plads frembyder en meget tydelig kegleform / 'juletræsform'. De har typisk tillige en meget stor gren- og nålefyldte i de store kroner, der indikerer stor produktivitet og grene og nåle med god dækevne. Det billede bliver fuldt bekræftet, når man støder på randtræer, lysstillet fra top til bund som for eksempel i det åbne område, Ganikza, midt inde i Nikortsminda skovpart.

Det oprindelsesmæssige og dermed genetiske fællesskab med den berømte nabo på sydsiden af Shaori søen er tydeligt og med de afstande, der er tale om, få kilometer i luftlinje, forventelig. At den ene er blevet et globalt brand og den anden forblevet stort set ukendt trods klare visuelle fortrin,

ligger i noget meget (lav)praktisk. Bestandene i Tlugi skovpart er meget nemt tilgængelige, træerne står tæt – som "sild i en tønde" – med en lang rand med træer, der er nemme at klatre i, og træerne er et godt stykke op fra skovkanten ikke så høje.

For bestandene i Nikortsminda gælder på alle punkter det modsatte, – bortset fra, at der med den større afstand mellem træerne vil være en del træer med randpræg og dermed nemme at klatre i, men også med langt mellem dem og oftest meget høje. Det mærkede vi igen i 2014-høsten. Der er langt ind til de relevante bestande, herunder Afd. 28, vi har høstrettigheder i. Skovvejene blev desuden kørt op af tømmertransport med store biler, og jorden er, som i Tlugi, leret og fed, hvilket med de regnmængder, vi oplevede i år, gjorde den i forvejen vanskelige vej til en alvorlig prøvelse, selv for noget så dygtigt, som en gammel Toyota Landcruiser.

En udmærkning på Clausholm forår og efterår 2010 i blokke af træer, repræsenterende Tlugi og Nikortsminda fra Ambrourauri, en Borjomi/hedzvi og Bredal FP 1100 (Tversted afkom) viste Nikortsmindaen som værende fuldt på højde med Tlugi-proveniensen, i den sidste runde udmærkning endda et par mulehår bedre i andelen af ON-træer. De mange gæster, alle branchefolk, vi i Levinsen & Abies de seneste fire til fem år har haft med os under koglehøsten eller på andre tidspunkter af året, har ved besøget i Nikortsminda skovpart, der indgår som fast bestanddel af programmet, fået øjnene op for Nikortsminda'ens kvaliteter.

Nikortsminda-skoven.

Vi har samlet jordprøver ind i Tlugi (og i andre af vore høstområder) som et supplement og en opdatering af de jordprøver, vi lavede i 1998 i blandt andet Tlugi som led i feltforsøget 'Frost Frø serien'. Vi har nu taget Nikortsminda med i disse undersøgelser for at sammenligne med resultaterne, vi har for Tlugi skovpart og dermed se, om der skulle være forskelle af – mulig – betydning her.

Tlugi er "brandet", og det sigter denne lille artikel ikke på at prøve at ændre. Der er heller ingen grund til at skaffe sig flere vanskeligheder af praktisk, høstmæssig art ved at fremhæve

Køb dine planter hos HedeDanmarks planteskole

Vi tilbyder Nordmannsgran og Nobilis af bedste kvalitet og oprindelse:

- Høj leveringsikkerhed
- Sikkerhed for kendt og afprøvet genetisk herkomst
- Mange provenienser
- Høj kvalitet til konkurrencedygtige priser
- Levering i sække, papkasser eller løst i palle

www.hdplant.dk/nordmannsgran

Kontakt os for rådgivning og priser:

HedeDanmark a/s
Planteskolen Brøndlundgård
Brøndlundvej 2, Gåbøl
6500 Vojens

T: 74 87 16 00
E: plant@hededanmark.dk

HedeDanmark
nature is our business

Roman – vores seniormedarbejder og fortsat aktive kogleplukker. Roman fyldte netop den dag 70 år og klatrer i fin stil.

Google Earth view ud over Shaori-søen med Tslugi skovpart skrånningen på den sydlige bred og Nikortsminda skovpart på den nordlige bred. Indsat kortudsnit med afdelingen 28 hvor vi har høstrettighederne.

Nikortsminda fremfor at blive og høste i Tslugi Skovpart. Der er ikke ret store licenser til rådighed for høst i Nikortsminda, – de var ikke i udbud, for der var ingen eller meget lille køberinteresse, så frømængderne vil de næste fire til fem år fortsat være små, hvis det, der udbydes som Nikortsmindafrø vel at mærke er ægte. Hensigten har været at gøre opmærksom på, at der i en knaphedssituation er et værdigt supplement i Nikortsminda, samt at pege på, at Nikortsminda er et meget sikkert valg for den, der gerne vil prøve et alternativ af for at se, om denne proveniens måske hos vedkommende kunne yde noget, der lå tættere på den så efterstræbte 'gode gamle Ambrolauri', der dog nok et godt stykke ad vejen ER et Fata Morgana. Der er gennem 90'erne og langt ind i 00'erne høstet rigtig mange kogler i Nikortsminda. Frøet heraf er leveret til Europa, inklusivt til Danmark, men papirerne har næsten undtagelsesfrit lydt på Tlugi. Skal man teste Nikortsmindaen må man derfor, som altid, sikre sig, at frøet, planterne blev trukket på, var ægte. Det muliggør samtidig genlevering, hvis erfaringerne giver mod på at gå videre med proveniens.

Literatur

Børge Klemmensen & Lars Geil (2011): Gute Herkunft, guter Verdienst, Nadel Journal, 1, 12-15. ■

 euofins | Steins

Laboratorieanalyser Nåle- og jordprøver

Eurofins Steins Laboratorium A/S tilbyder laboratorieanalyse af nåle- og jordprøver.

Nåleanalyser

- **Standard** Bestemmelse af N, P, K, Ca, Na, Mg, Cu, Fe, Mn, Zn, B og S

Jordanalyser til juletræsproducenter

- **Standard pakke 1** - Rt, Pt, Kt, Mgt
- **Standard pakke 2** - Rt, Pt, Kt, Mgt, Cut
- **Juletræs special** - Rt, Pt, Kt, Mgt, Cut, Nat, Fet, Znt, Bt, Mnt, Fet, S

Som medlem af Danske Juletræer får du fordelagtige priser. Læs mere om dette og andre analysepakker - samt få vejledning til udtagning af prøver på Danske Juletræers hjemmeside.

Undgå registreringsgebyr...
brug www.danskejuletraer.euofins.dk

Tlf. 76 60 42 42